

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної та інформаційної політики

13 січня 2020 року

ТКАЧЕНКО О.В. Судячи з усього, кворум у нас є. *(Відбувається підрахунок)*. Потураєв зараз буде. ...9, 10, 11. Все, кворум є. Є пропозиція відкрити засідання комітету. Хто за, хто проти?

Вам розданий порядок денний, у ньому 2 питання. Це проект Закону про медіа (зареєстрований), на який уже існують висновки ГНЕУ. І проект Постанови про стан соціального захисту дітей та невідкладні заходи, направлені на захист прав дитини. Ми проект цієї постанови розглядали, здається.

Пропоную затвердити порядок денний і розпочати з другого питання як більш простого. Хто за? Проти? Утрималися?

Проект Постанови про стан соціального захисту дітей, він напрацьований після наших комітетських слухань, вам розданий, нами обговорений. Чи будуть якісь зауваження до цього проекту постанови?

Хто за те, щоб проголосувати "за"? Прошу. Проти? Рішення є.

Закон про медіа. Він був зареєстрований. Термін щодо подання альтернативних законопроектів, я так розраховував, що буде вичерпаний. Але ні, він ще не вичерпаний, тому ми, очевидно, дочекаємося альтернативних законопроектів. Термін щодо подання цих законів спливає, наскільки я розумію, 16 січня. Тому є пропозиція зараз розділити це питання на два.

Перше. Оскільки в нас уже є висновки ГНЕУ, ми, власне, збиралися з приводу цього закону сьогодні, розглянути по суті цей закон, проголосувати і дочекатися, чи будуть альтернативні закони після 16 числа, зібратися в

п'ятницю цю до тижня округів і розглянути ті законопроекти, які можуть бути подані або можуть бути не подані. Тим більше, що у нас є ще питання стосовно розгляду плану дій комітету на цей рік. І можливо, у нас і міністерство профільне, яке тут присутнє, і підкомітет, який сьогодні проходив, подадуть ще 2-3 законопроекти, які зараз розглядаються.

Будуть заперечення стосовно такого порядку дій? О'кей.

Тоді щодо розгляду проекту закону по суті. Багато правок, які ми обговорювали на комітеті і в очному, і заочному вигляді, враховані, особливо процедурні, технічні поправки. В мене, я попросив підготувати такий лист, я кажу про правки членів комітету, стосовно поправок. Якщо можна подивитися, от зліва: були поправки чи ні. Є кілька поправок, які не були враховані, можемо розглянути їх, в тому числі пана Павленка, якого зараз немає. Чи яким чином будуть пропозиції побудувати роботу стосовно прийняття за основу і рекомендувати винести в порядок денний цього закону?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ну я думаю, що ми можемо його обговорити.

ТКАЧЕНКО О.В. Давайте.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. За основу його приймати просто нам складно, бо може ще альтернативні будуть.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні. У мене пропозиція полягала в наступному, ми всі економимо наш час, ми власне заради цього закону зібралися. Той факт, що розписаний був цей закон трошки пізніше, це не наша провина і не провина втрачання нами часу. Можемо його сьогодні розглянути, прийняти після цього певне рішення, чи готові ми будемо його сприймати сьогодні за основу

і виносити на Верховну Раду. Але в будь-якому разі ми вносити його не будемо до моменту розгляду альтернативних законопроектів.

Тобто можемо розглянути його і проголосувати по суті, але тому я пропоную в п'ятницю зібратися ще раз, щоб розглянути альтернативні. Звичайно, він нікуди не піде звідси до моменту, якщо будуть альтернативні.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону, не чути)*

ТКАЧЕНКО О.В. Це окреме питання, безсумнівно, що цей закон, який викликає і суспільний інтерес, має пройти і публічні обговорення з різними зацікавленими особами та нашими партнерами, от. Але в будь-якому разі те, що я зараз пропоную, виглядає саме таким чином: тобто розглянути законопроект зараз по суті, проголосувати і дочекатися подання чи не подання альтернативних. Зібратися додатково в п'ятницю.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, чому ми не можемо зараз голосувати. Тому що, як ми можемо голосувати, поки немає альтернативних? Бо тоді немає сенсу їх розглядати. А для того...

ТКАЧЕНКО О.В. Чому?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ну як чому? Вже всі мають члени комітету побачити всі варіанти законопроектів: і цього, і альтернативного – і тоді проголосувати.

Бо якщо ми проголосуємо зараз, то ми не зможемо розглянути альтернативні, бо вже рішення буде прийнято. А щоб його переглянути, нам відповідно до Регламенту треба буде дві треті всіх членів комітету за це проголосувати. Таким чином ми ризикуємо самі себе загнати в кут і самі

прийняти неконституційне рішення, яке потім приведе до неприйняття цього закону.

Якщо ми зараз, ми дійсно можемо його обговорити, розглянути. А в п'ятницю розглянути альтернативні і прийняти рішення по всіх, щоб не витратити на це час. Тобто зараз ми його всі обговоримо, висловимо свої зауваження, а проголосуємо в п'ятницю і за альтернативні, і за цей. Тоді це буде законно.

ТКАЧЕНКО О.В. Логіка присутня. Але логіка такий предмет, який дає зворотній ефект. Тому що якщо ми зараз розглядаємо по суті цей закон, то в п'ятницю по суті ми будемо розглядати два інших альтернативних чи три, а що нам заважає сьогодні розглянути цей закон і прийняти рішення, а потім розглянути і інші закони і теж прийняти рішення?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Регламент. Ми не можемо. Коли вже є рішення, немає сенсу розглядати альтернативні. Ми таким чином відмовляємо в розгляді альтернативних законів.

ТКАЧЕНКО О.В. Я подумаю щодо цього. Давайте зараз відкриємо обговорення тоді. Будь ласка, по суті закону.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. По суті закону. Ми можемо це зробити.

(Загальна дискусія)

ТКАЧЕНКО О.В. Я просто не вбачаю сенсу. Ми, в принципі, Тетяно, ми вже проголосували постанову. *(Сміх)*

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ми вже проголосували.

ТКАЧЕНКО О.В. Але ми спеціально призначали, нагадаю, засідання на понеділок, тому що, в принципі, розраховували, що будуть всі варіанти: і альтернативні, і основний. Наразі сталося як сталося.

Тому я пропоную не витратити час наш з вами і його цінувати все ж таки, зараз розглянути цей закон, який готовий, висновки ГНЕУ є, а голосувати будемо чи ні, вирішимо після обговорення.

Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. З вашого дозволу, в мене є декілька зауважень до цього закону, хоча я хочу подякувати всім членам робочої групи і сказати, що загалом, за виключенням тих зауважень, які будуть, все решта, що напрацьовано, з нашої точки зору, позитивно, зроблена велика робота і дійсно це серйозний крок в розробці закону. Немає з цього приводу заперечень.

Зауваження, які в нас є, стосуються декількох пунктів – це блокування онлайн контенту. Дивіться, в мене є 4 пункти, їх лише 4, я не буду йти по всіх. Дивіться, ми розуміємо про що ми говоримо, в нас зараз обговорення не в другому читанні з правками, а загалом закону. Тому я роблю свої зауваження до закону. Це всі розуміють, про що йде мова, я думаю, що всі зрозуміють. Логіка така, що я спочатку скажу 4 загалом зауваження, потім коротко викладу їх суть.

Значить, це блокування онлайн контенту реєстрації іноземних сайтів, це відсутність контролю за фінансовою прозорістю, відсутність правових наслідків визнання структури власності непрозорою і зміна підходів до формування переліку осіб, які загрожують нацбезпеці. Це 4 пункти, до яких є зауваження.

Якщо говорити про перший пункт, законопроект пропонує поширити свою дію практично на весь світ, всі онлайн ресурси потрапляють під дію закону, якщо вони доступні на територію України, а вони є доступні. Тобто

"Apple" і взагалі всі. Крім того, закон за замовчанням забороняє користувачам здійснювати платежі на користь незареєстрованих іноземних медіа. Незрозуміло, як це можна реалізувати, в статті 20 таке є. Встановлюється механізм блокування таких ресурсів на території України. Тобто ви розумієте, що онлайн платежі здійснюються і ви платите карткою на ті медіа, які в Україні жодним чином не зареєстровані. Це стаття 10.

Натомість реєстрація або її відсутність щодо іноземних сайтів не повинна бути підставою для будь-яких обмежень користувачів. Крім того, якщо здійснювати фільтрацію призначення платежів за підписку онлайн ресурсам або отримання доступу до контенту, це може заблокувати всю банківську систему. Наприклад, один освітній курс на сайті [udemy.com](https://www.udemy.com) коштує 10 доларів, одна пісня на iTunes - 99 центів. Якщо банк буде перевіряти призначення платежів на суму від одного долара, це зупинить міжнародні платежі повністю.

Щодо блокування контенту, то таку санкцію, якщо і залишати, то лише для очевидних порушень. Наприклад, для протидії агресії, і це зрозуміло, це передбачено розділом 9 законопроекту, або протидії розповсюдженню порнографії або, наприклад, онлайн казино, якщо вони жодним чином не регулюються в Україні. Натомість в законі відсутні виписані підстави, коли Нацрада може застосувати таку санкцію, що по суті означає, що заблокувати можна будь-що, навіть за мінімальні порушення. Очевидно, тут є певна небезпека цензури і це суперечить статті 10 Конвенції про захист прав людини і з нашої точки зору має бути виправлено.

Наступне. Відсутність контролю за фінансовою прозорістю. Я з колегами подавав відповідний законопроект. В цьому законопроекті відсутній механізм контролю за фінансуванням суб'єктів у сфері медіа, вони були в нашому законопроекті 2072, який комітет не розглядав по суті, мотивуючи це тим, що це буде в цьому законопроекті. В цьому законопроекті це не врегульовано. І як наслідок, ми цим законом не вирішуємо питання з

мовниками, які фінансуються за рахунок коштів країни-агресора, інших коштів, отриманих злочинним шляхом.

Наступне. Відсутність правових наслідків визнання структури власності непрозорою. Знову ж таки, в нашому законопроекті 2072 це було, частина пунктів цього законопроекту перенесена в цей законопроект. В проекті міститься механізм встановлення прозорості власності, але при цьому незрозуміло, для чого це дослідження проводилося, тому що відповідні наслідки, якщо власність непрозора, мають міститися в законі. В законі таких наслідків немає.

І останнє. Це зміна підходів до формування переліку осіб, які загрожують національній безпеці. Сьогодні механізм так званих "чорних списків" діє, і він насправді є досить ефективним. По суті ним запроваджуються додаткові санкції для резонансних осіб, які засвітилися своїм зневажливим ставленням до України, українців і українських цінностей. Законопроект пропонує відмовитися від нього і запровадити новий, зокрема пропонується надати Нацраді, орган, який замість Міністерства культури формуватиме перелік, можливість сперечатися з іншими органами, наприклад, СБУ або РНБО, щодо того, чи дійсно присутність тієї чи іншої особи в українському ефірі є шкідливою для національної безпеки. Крім того, підстави для потрапляння до цього переліку виписані в законопроекті так, що багато контраверсійних осіб туди не потраплять, наприклад, цілий ряд підписантів листа на підтримку анексії Криму або артисти, які одного разу їздили на Донбас підтримувати терористів, за запропонованою нормою до переліку не потрапляють. Відтак, ми зможемо побачити в ефірі українських телеканалів людей, які відверто зневажають Україну, українські цінності і українські закони.

Крім того, ви знаєте, що СБУ, в принципі, вправі навіть не мотивуючи забороняти в'їзд тим чи іншим особам, які становлять небезпеку для національної безпеки. В даному випадку Нацрада може це оскаржити. В цій

ситуації політичній, яка є, ми не можемо підтримувати цей пункт. Є низка громадських організацій і відомих діячів, які підготували відповідний лист-звернення, який розповсюджено, я дам членам комітету цей лист, ви можете з ним ознайомитися і подивитися, будь ласка.

Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Оскільки в мене немає листа чи інформації, яку ти зачитував, зможу відповісти по пам'яті на те, що було щойно озвучено.

По-перше, хотів би нагадати всім, цей закон об'єднує кілька законів, прийнятих в середині 90-х років. Він по суті оновлює законодавчу базу і вміщує ці кілька законів в одному, він намагається дати відповіді на виклики, які сьогодні існують. Вперше в Україні є спроба регулювання інтернет-простору, яка існує в багатьох європейських країнах, і це не наше ноу-хау, його на сьогоднішній момент в Україні не існує взагалі. Не мені вам нагадувати, що Інтернет і розповсюдження інформації в Інтернеті з кожним роком набуває все більшого охоплення, крім того, це надзвичайно серйозна індустрія – в багатьох сусідніх європейських країнах ринок інтернет-реклами перевищив ринок телевізійної реклами. Тому не реагувати на виклики, які існують в цій площині, ми не можемо.

Безперечно, ми не беремо на себе сміливість сказати, що ми знаємо всі відповіді, для цього існує друге читання, але по суті висловлених паном Княжицьким зауважень.

Стосовно проведення платежів. Ми вбачаємо за необхідне, щоб платежі, які здійснюються на території України інтернет-користувачами, обкладалися податками для тих, хто ці послуги надає. Для цього, очевидно, що потрібна співпраця з Комітетом з питань податків стосовно того, яким чином буде регулюватися це питання. І в принципі, ми знаємо відповідь, але це питання наших колег, ми йдемо паралельними курсами стосовно цього питання, яким чином це зробити цивілізовано.

Друге. Стосовно блокування якоїсь інформації всіх інших сайтів. Ну, по-перше, це фізично неможливо. По-друге, там існує достатньо серйозний перелік важелів, за яких це стає можливим для розгляду Національною радою і судами, а не блокуванням з боку рішення Національної ради. Хочу підкреслити, що це рішення має бути судів.

Третє. Стосовно списку осіб, з приводу яких існують обмеження на те, щоб їх показували на екранах або щоб вони приїздили. Це дві різні речі. По-перше, заборона в'їзду - це одна норма. На сьогоднішній момент існує прогалина в законодавстві, яка фактично де-факто, а не де-юре, що важливо, рішення СБУ перекладає відповідальність на медіа. Як тільки заборонили якійсь людині в'їздити, і для цього може бути достатньою підставою відвідини Криму, одразу це лягає на введення до так званих "чорних списків". Хочу нагадати, пане Миколо, що і у вашому комітеті, і в комітеті інформаційної політики з Ради минулого скликання багато медійників ставили питання стосовно врегулювання цієї норми закону, щоб було зрозуміло, на якій підставі можна заборонити показ, наприклад, фільму "Полеты во сне и наяву", хоча там більшість, частина акторів цих уже, на жаль, не живих, але фільм українського режисера ми не можемо показувати на українських екранах, Тобто там є питання і ми намагалися їх врегулювати.

Тому я пропоную... Я щось ще упустив з того?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону, не чути)*

ТКАЧЕНКО О.В. Там закладені норми, за якими компанії мають звітувати (і ми спеціально виписували цю норму) перед Національною радою стосовно своїх фінансових показників. Ми не можемо це - суб'єкти господарювання - вносити окреме регулювання для медійних організацій, відмінних від інших суб'єктів господарської діяльності. Той факт, що Національна рада вперше отримає можливість дивитися на фінансові звіти,

аудиторські звіти медійних компаній, мені вважається цивілізованим, нормальним кроком, який буде показувати, з одного боку, фінансовий стан цих медійних компаній і давати суспільству розуміння того, для чого вони існують, чи вони є політичним інструментом, чи прибутковими медійними організаціями, а з іншого боку, не вводить додаткових спеціальних санкцій чи обмежень стосовно господарської діяльності таких медійних організацій.

Здається, все.

Будь ласка, є якісь ще зауваження? Так.

ФЕДІЄНКО О.П. Доброго дня, шановний головуєчий. Доброго дня, шановні присутні. Олександр Федієнко, політична партія "Слуга народу". Ми підготували вже свої там зауваження. Я спілкувався зі співавторами. Але я хотів би зупинитися на трьох питаннях, які, на наш погляд, є такими кричущими, які, на наш погляд і на погляд тих депутатів, які підписались під цим, неможливо впроваджувати в цьому законопроекті, а саме мова йде про блокування в мережі Інтернет.

Отже, я буду казати так, як ви просили, посилаючись на відповідні статті. Окремими положеннями законопроекту, статтями 97, я пам'ятаю зараз, це пункт 7, наскільки пам'ятаю, та статтями 110, 112 на операторів-провайдерів телекомунікацій, які надають послугу доступу до Інтернету, пропонується покласти зобов'язання обмеження доступу до веб-сайту.

Розумієте, в суспільстві ще не існує технологій, якщо ми не відповідно там Корея, яка може заблокувати щось в мережі Інтернет. Таку відповідальність можливо покласти виключно на володільця веб-сайту, веб-хостінгу. Тобто це та платформа, де знаходиться інформація.

Оператор, згідно нашого чинного законодавства, він взагалі не втручається всередину інформації, яка передається його там каналами зв'язку, бо у нього немає для цього відповідних повноважень, це по-перше, а

по-друге, навіть в рамках нашого діючого законодавства це можна робити виключно за рішенням суду.

Тобто ми вважаємо, що така норма взагалі неприпустима.

ТКАЧЕНКО О.В. Я перепрошую, так там в статті так і написано – за рішенням суду.

ФЕДІЄНКО О.П. Так і написано. На підставі рішення суду. Там є уточнення, що це не тільки може...

ТКАЧЕНКО О.В. Ні.

ФЕДІЄНКО О.П. ...тобто там потрібно чітко.

ТКАЧЕНКО О.В. Там є перелік, по-перше, питань, які пов'язані з питаннями національної безпеки, це окреме питання.

ФЕДІЄНКО О.П. Без суду це обмежить. Тобто це досудова процедура.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні. Я перепрошую.

ФЕДІЄНКО О.П. Дивіться, я бачив тільки той текст, який зараз є на сайті. Можливо, щось змінилося.

ТКАЧЕНКО О.В. Давайте. Ні. Я просто цитую вам норму закону.

ФЕДІЄНКО О.П. Обмеження це є саме механізм.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні. Давайте прочитаємо норму закону разом.

ФЕДІЄНКО О.П. Давайте.

ТКАЧЕНКО О.В. Я відкрив 97 статтю, правильно? 97-а. Захід на реагування Національної ради є порушенням...

ФЕДІЄНКО О.П. Пункт сьомий. Якщо я пам'ятаю...

ТКАЧЕНКО О.В. Так. Пункт сьомий. Секундочку.

Ні, це роз'яснення. Це не стосується. В пункті першому цієї статті написано, в яких випадках це може бути задіяно. А цей пункт, наскільки я розумію... Давайте так, я перепрошую. Я не готовий зараз відкривати дискусію стосовно питання, по якому у вас є одне трактування, у мене інше. І цей документ готувався багатьма фахівцями-юристами. Тому, якщо ми конкретно будемо розглядати це питання не по формі, а по суті, я вам дав відповідь: "Через рішення суду".

ФЕДІЄНКО О.П. Гарзд. Бачите, уже відбувається різне тлумачення тієї ж статті. Так, ми повинні, коли ми готуємо законопроекти, виписувати їх таким чином, щоб оці різні тлумачення трьох юристів, які сіли за стіл, не були різні. Вони повинні бути одно - "за рішенням суду". Все, питань немає.

ТКАЧЕНКО О.В. Для цього існує процедура другого читання...

ФЕДІЄНКО О.П. Зрозуміло.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я вибачаюсь, зверніть, будь ласка, шановні, увагу на пункт другий статті 97-ї. А пункт сьомий він є похідним від пункту другого. Ну це абсолютно чітко тут виписано просто.

Тут немає двозначного тлумачення, трьохзначного тлумачення. Пункт другий каже про те, які заходи реагування Нацради можуть бути. А пункт сьомий - якраз він каже "у разі, якщо відповідно до цього закону заборонено поширення медіа". Це третій підпункт пункту другого.

ФЕДІЄНКО О.П. Тепер, до речі, я продовжу. Щодо статті 61 законопроекту. Здійснюється реєстрація з тарифів, що надаються з використанням послуг постачальника електронно-комунікаційних послуг, та з тарифів, що надаються через мережу Інтернет. І під таку реєстрацію можуть підпадати усі оператори-провайдери телекомунікацій, які надають телекомунікаційні послуги та діяльність яких регулюється Законом України про телекомунікації, зокрема тому, що по тексту законопроекту не надається визначення та не розкривається поняття "сервіс, медіасервіс" та інше.

Положення потребують суттєвого доопрацювання з метою реєстрації лише тих сервісів та відповідно суб'єктів, діяльність яких може регулюватися виключно Національною радою за предметом цього закону.

ТКАЧЕНКО О.В. Я перепрошую, у нас була дискусія стосовно цього питання. Так, у нас загальні посили, загальних сенс прийняття цього закону, ми б хотіли, щоб реєстрація цих медійних сервісів відбувалася: чи це платформи ОТТ, чи це якісь інші платформи, але реєстрація мала б відбуватися.

ФЕДІЄНКО О.П. Питань немає, але це повинно так тлумачитися, щоб у подальшому операторів-провайдерів, які займаються виключно передачею сигналів, не зобов'язали реєструвати ці платформи.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні. Мова йде про те, якщо ви розповсюджуєте контент медійний...

ФЕДІЄНКО О.П. А вони є його розповсюджувачами, вони ж передають контент, але вони не знають, що вони передають.

ТКАЧЕНКО О.В. Але реєстрація – це не ліцензування, це інша форма.

ФЕДІЄНКО О.П. І останнє. Запропоновано внести зміни до окремих статей Закону України "Про телекомунікації", зокрема доповненням до частини першої статті 39 закону пропонується встановити операторам телекомунікації додатковий обов'язок щодо недопущення під час надання послуг доступу до Інтернету послуг передачі даних з використанням телекомунікаційних мереж дискримінації користувачів послуг. Тобто це питання технічного нейтралітету, про яке, до речі, вже багато в світі казали. Я ще раз наголошую, що оператори-провайдери не втручаються в передавання інформації, яка передається каналами зв'язку. Тобто зараз на них будуть покладені зобов'язання щодо аналізу цього трафіку, тобто ми переходимо до російської моделі аналізу глибинного трафіку, тобто DPI, якщо я вірно зрозумів цю норму статті.

ТКАЧЕНКО О.В. Не вірно.

ФЕДІЄНКО О.П. Тому я прошу для себе пояснити, як саме тлумачити операторам-провайдерам цю норму статті.

ТКАЧЕНКО О.В. Стосовно цього питання. Загальний сенс полягає в тому, щоб провайдери цих послуг, якщо вони надають послуги для розповсюдження медійної інформації, мали звертати увагу на те, що, власне, вони розповсюджують. Наскільки я розумію, якщо платформи OTT беруть для себе якісь канали, вони ж розуміють, що вони беруть канал або канал

"Росія", вони його чомусь не беруть, а беруть показують інші канали, які можуть показувати.

Мова йде про те, щоб провайдери все ж таки несли певну відповідальність за те, що вони розповсюджують. І мені видається, така норма є логічною.

ФЕДІЄНКО О.П. Дивіться, ви щойно зазначили ключовий термін: ОТТ. Питань немає, це окреме питання, і звісно, це там якось Нацрадою повинно... Але зараз ті зміни, які пропонуються до 39 статті, немає такого терміну про те, що ви зазначили. Значить, або потрібно доопрацювати тоді цю статтю, щоб не було подвійного тлумачення у подальшому.

ТКАЧЕНКО О.В. Давайте конкретну вашу пропозицію.

ФЕДІЄНКО О.П. Так, ми підготували пропозицію, ми вам надамо.
Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Дякую.

Хто ще? Будь ласка.

КУЗЬМІН Р.Р. Уважаемые коллеги, я получил или мне были заданы вопросы наших избирателей относительно Закона о медиа, которые я просто обязан задать.

ТКАЧЕНКО О.В. Пане Кузьмін, а якщо стосовно законів. Можете державною мовою спілкуватися?

КУЗЬМІН Р.Р. Вот, кстати, по поводу законов і державної мови. Вы понимаете, что я родился в русскоязычной семье, вы меня послушайте, вы

послушайте меня, я еще не закончил, бубните там сзади. Так вот, я родился в русскоязычной семье, закончил русскоязычную школу, учился на русском языке в вузе, и среда, в которой я жил, и таких как я миллионы, десятки миллионов, русскоязычная.

Потом появился Закон про державну мову и дискриминационные требования говорить на украинском языке было облечено в форму закона.

ТКАЧЕНКО О.В. (?) Ви ж прокурор, ви ж розумієте, що потрібно поважати закон? Я перепрошую, я хочу припинити цю дискусію...

КУЗЬМІН Р.Р. Вы дослушайте, неужели вы не можете выслушать?

ТКАЧЕНКО О.В. (?) Ви не поважаєте закон...

КУЗЬМІН Р.Р. Неужели вы не можете выслушать до конца?

ТКАЧЕНКО О.В. (?) Ні-ні. Державною мовою, будь ласка.

(Шум у залі)

КУЗЬМІН Р.Р. Так вы дослушайте, вы дослушайте, что я хочу сказать. Так вот, дискриминационные требования, облеченные в рамки закона - стало правилом. В связи с этим вы должны согласиться, шановні колеги, що дискримінаційна норма або вимога дискримінаційна, яка буде введена в ранг закону, стане правилом життя, а тому наші виборці задають питання по Закону про медіа, вони хочуть чути від нас прості, прості відповіді простою мовою. Більшість з них не розуміють понять, які вживаємо ми отут разом усі. А тому в мене є питання, на яке я хочу дати відповідь виборцям, а питання адресувати до вас, шановні.

Перше питання. Скажіть, будь ласка, розповсюджується дія цього Закону про медіа на блогерів, я маю на увазі таких відомих блогерів, як Шарій, Портнов, Лукаш, Бужанський, Дубінський, чи ні? Не розповсюджується. Тобто жоден з блогерів не може, точніше, не повинен реєструватись і витримувати оці норми цього закону. Так?

ТКАЧЕНКО О.В. Норма для блогерів – зареєструватись чи ні. Якщо вони попадають під розряд медіа, а в цілому ряді випадків вони підпадають, то в принципі їхня реєстрація бажана, але це не означає, що їх будуть забороняти чи щось з ними робити. Якщо вони хочуть зареєструватись, їм надаються додаткові можливості стосовно захисту їхніх прав як журналістів, як медійників. Якщо ж вони порушують законодавство українське, то, звичайно, цей закон дозволяє застосовувати щодо них норми закону, які тут передбачені, але це не означає... Так, є ще інша норма, яку я хотів би зауважити, цей закон надає такі можливості, він в принципі виключає існування анонімних медіа, тобто медіа, в яких немає кінцевих бенефіціарів, тобто вони можуть бути будь-якими завгодно, закон не регулює, не цензурує цю діяльність, але кінцевих бенефіціарів вони мають вказувати. Це є.

КУЗЬМІН Р.Р. Дякую.

Таким чином блогери, в тому числі оті, про яких так піклується виборець, повинні виконувати норми цього закону. Так? І до них може бути...

ТКАЧЕНКО О.В. Лише тією мірою, яка зазначена в цьому законі. Я хотів би вам, пане Кузьмін, сказати, що не тільки ваші виборці існують, в принципі, існують і інші блогери. Я розумію, що саме ваші виборці читають цих блогерів, але існують також багато інших, і їх це теж стосується.

(Загальна дискусія)

КУЗЬМІН Р.Р. Я можу продовжувати?

ТКАЧЕНКО О.В. Так, звичайно.

КУЗЬМІН Р.Р. У зв'язку з цим в мене інше питання. Стаття 37. "На території України забороняється поширювати висловлювання, що розпалюють ненависть до окремих осіб чи їх груп". Можете ви пояснити, що це таке за "висловлювання, які розповсюджують ненависть та ворожнечу до окремих осіб чи їх груп"? 37 стаття. Це пункт другий.

ПОТУРАЄВ М.Р. "Висловлювання, що розпалюють національну, расову чи релігійну ворожнечу чи ненависть до окремих осіб чи їх груп".

КУЗЬМІН Р.Р. Висловлювання, які розпалюють ворожнечу...

ПОТУРАЄВ М.Р. Національну, расову чи релігійну.

КУЗЬМІН Р.Р. Я вам задаю питання, яке мене бентежить. "Ненависть до окремих осіб чи їх груп" - це що?

ТКАЧЕНКО О.В. Мені дивно, як прокурор виключає певні статті.

КУЗЬМІН Р.Р. Розпалюють...

ПОТУРАЄВ М.Р. "Розпалюють національну, расову чи релігійну ненависть".

КУЗЬМІН Р.Р. "Релігійну ворожнечу чи ненависть". Оце "чи" разделяет две части предложения. "Чи ненависть до окремих осіб чи їх груп".

ПОТУРАЄВ М.Р. "Релігійну ворожнечу чи ненависть".

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Якби там було сказано, що "за національною, расовою чи релігійною основою", тоді так. Але тут справді не вказано, бо ненависть, я можу, вибачте, я вас всіх люблю, але вас ненавидіти і за це мене можуть закрити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, я, звичайно, як людина, яка виховувалась у російськомовній родині, навчалась у російськомовній школі, отримувала вищу освіту в російськомовному університеті імені 300-летия воссоединения Украины с Россией і отримав вищу філологічну освіту, я можу помилятись, тому що я не такий знавець української мови, на жаль. Насправді, пане Миколо, я був би вдячний, якщо тут дійсно є якесь двотлумачення, я так читаю, що "релігійна ворожнеча чи ненависть", тобто що це про одне й те саме.

КУЗЬМІН Р.Р. Ні, це не так.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Може, дописати: "На засадах расової, релігійної...". "Ненависть на засадах расової, релігійної..." чи яка там ворожнеча.

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Чи, можливо, змінити "чи" на "та"?

КАЧНИЙ О.С. Там же чітко написано: чи просто ненависть.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні, вибачте. Це не те, це про релігійні.

ТКАЧЕНКО О.В. Я перепрошую, ми звернемось до...

КАЧНИЙ О.С. Ні, релігійні, вже кому поставили.

ПОТУРАЄВ М.Р. Там немає коми. Тут немає коми.

ТКАЧЕНКО О.В. Я перепрошую, я хотів би, щоб ми тут не розпалювали національну чи яку там ворожнечу в цій залі принаймні. Моє трактування, що це стосується саме ворожнечі чи ненависті стосовно національної, релігійної та расової. Якщо у вас є інша точка зору, ми звернемось до фахівців, які допоможуть нам розтлумачити.

КУЗЬМІН Р.Р. Зрозуміло. Треба звернутися.

ТКАЧЕНКО О.В. Тому що, на мій погляд, це трактується саме так.

КУЗЬМІН Р.Р. Але, шановні колеги, от почуйте.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дуже коротко з цього питання. Якби ми крапку поставили після "ворожнечу", ми би зняли це питання, що заборона висловлювання - "будь-які висловлювання, що розпалюють національну, расову, релігійну ворожнечу". Крапка.

КАЧНИЙ О.С. Крапка. Більше нічого і не треба.

ТКАЧЕНКО О.В. Ми зараз не розглядаємо поправки. Ми дискутуємо.

КУЗЬМІН Р.Р. (?) Ми дискутуємо. Але ж ви подивіться, які емоції. І ми тут усі не можемо сформулювати, що це є "на самом деле". От що це? А оця стаття, вона буде підставою для притягнення особи до відповідальності. А якщо немає чіткої диспозиції, то, вибачте, як можна притягувати до відповідальності особу, як отака "розмита" позиція законодавця?

Я продовжу. Ця ж стаття, пункт 11, пункт 3. 3-я. До 11-ї зараз дійдемо. "Висловлювання, що є дискримінаційними щодо окремих осіб та їх груп на основі етнічного походження, громадянства, раси, релігії, вірувань, віку, стану, фізичних вад або за іншою ознакою". Можна продовжувати до скінчення віку. Так от, що таке "дискримінаційність щодо окремих осіб" і які це ознаки, шановні?

ТКАЧЕНКО О.В. Ви маєте на увазі зауваження стосовно слова "інших", стосовно сексуальної орієнтації...

ПОТУРАЄВ М.Р. Або за іншою ознакою.

КУЗЬМІН Р.Р. Я маю на увазі що таке "дискримінаційне" і що таке "інші ознаки". Ну це ж підстава для притягнення до відповідальності, шановні! Ми не знаємо, що таке "дискримінаційні обмеження" і що таке "інша ознака". Ну це ж в закон ми прописали.

ТКАЧЕНКО О.В. А з приводу всіх інших пунктів у вас немає заперечень?

КУЗЬМІН Р.Р. Ні, я продовжу.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, я маю на увазі з приводу переліку цього - стану здоров'я, сексуальної орієнтації.

КУЗЬМІН Р.Р. Цього переліку може й не бути взагалі. Напишіть "за іншою ознакою" - це й буде включати усі ці.

ТКАЧЕНКО О.В. Я зрозумів ваші зауваження.

КУЗЬМІН Р.Р. Пункт 4. Заклики. "Забороняється розповсюдження інформації, що виправдовує заклики до тероризму та терористичних актів". Тобто, на вашу думку, якщо особа буде звинувачена судом або прокурором у скоєнні злочину, пов'язаному з тероризмом, якщо ця особа публічно буде на телебаченні доводити свою невинуватість і приводити докази того, що вона не винувата ні в чому, це заборона?

ТКАЧЕНКО О.В. Ні. Ви неправильно трактуєте розуміння того, як працює медіа. Пропаганда чи заклики - це безпосередні заклики щодо тероризму чи здійснення таких актів. Якщо людині надається слово на виправдання своєї позиції, це не є ні закликом, ні пропагандою.

КУЗЬМІН Р.Р. Так, Але це є інформація, що виправдовує такі дії цієї особи.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні.

КУЗЬМІН Р.Р. Ну як же ні? Якщо вас, не дай Боже, звинувачують у закликах до тероризму і якщо ви на телеканалі будете себе виправдовувати і розказувати усій спільноті, що ви не скоювали цього злочину, а в цей момент інша особа за вашим документом щось там розповсюдила, то це заборона, по

вашому закону, який ви намагаєтесь тут прийняти. Це заборонено вашим законом.

ТКАЧЕНКО О.В. Це не зовсім так.

КУЗЬМІН Р.Р. От зовсім так, як я сказав. От зовсім так.

(Загальна дискусія)

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. ... Якщо людина буде казати, що терористичний акт - це добре, тоді це заборона буде.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я вважаю, що ця дискусія зараз не буде мати ніякої користі. Ми почули точку зору пана Кузьміна...

ТКАЧЕНКО О.В. У вашому трактуванні у мене тоді запитання до вас з приводу іншого. Ви трактуєте це як те, що людину звинуватили і вона виправдовується. А якщо людина виправдовує тероризм і терористичні дії до того, як ви її звинуватили, і, наприклад, виправдовує агресію в Криму чи агресію на Донбасі, вона виправдовує ці терористичні дії. То як тут бути?

КУЗЬМІН Р.Р. То так і напишіть.

ТКАЧЕНКО О.В. Так ми і написали.

КУЗЬМІН Р.Р. Ні, написано по-іншому.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, написано саме так.

КУЗЬМІН Р.Р. Написано: "Заборона розповсюджувати інформацію, що виправдовує такі дії".

ТКАЧЕНКО О.В. Дивіться, це ваше трактування цієї норми.

КУЗЬМІН Р.Р. Так це ж підстава для відповідальності.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, інший зміст, який ми вкладали, це виправдовування таких терористичних дій, а не виправдовування самого себе.

КУЗЬМІН Р.Р. Треба коректно викладати.

ТКАЧЕНКО О.В. Надавайте пропозицію, будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Голово, у нас же зараз обговорення. Ми почули пана Кузьміна, у нього є така точка зору. Він її таким чином обґрунтовує. Я вважаю, що ми почули - і все. Маємо рухатися далі.

КУЗЬМІН Р.Р. Пункт 11-й цієї ж статті. Вам так весело? Я щось таке веселе кажу?

КАЧНИЙ О.С. Я вам скажу щодо дискримінації.

ТКАЧЕНКО О.В. Почекайте, давайте закінчить пан Кузьмін.

КАЧНИЙ О.С. Це серйозний пункт - пункт 3-й, який ми вже пройшли.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні.

КАЧНИЙ О.С. Ви ж сказали рухатись далі. Ми ж обговорюємо сьогодні закон.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, я перепрошую. Ваш колега...

КАЧНИЙ О.С. Пан Кузьмін чітко сказав сьогодні. І ви всі, колеги, повинні знати...

ТКАЧЕНКО О.В. Я хотів би вас перервати і сказати, що на цьому засіданні, поки я Голова, будуть говорити по черзі. Завершить пан Кузьмін, ви піднімете руку і надамо вам слово. Хай він завершить.

КУЗЬМІН Р.Р. Пункт 11-й. "Заборона розповсюджувати матеріали, які створюють позитивний образ осіб, які обіймали керівні посади в комуністичній партії, та в вищих державних органах...".

А що таке "позитивний образ", колеги? От що таке "образ" взагалі і що таке "позитивний образ"? А от пункт 11-й.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону, не чути)*

КУЗЬМІН Р.Р. Ні. Створюється позитивний образ осіб, які займали керівні посади. От що таке "позитивний образ" і що таке "створення цього образу"?

Якщо Леонід Макарович Кравчук, колишній Президент, а ви ж знаєте, що він працював секретарем ЦК компартії по ідеології, і не тільки він, до речі. Якщо його запросить телеканал відомий якийсь і він буде розповідати ну якісь речі правильні дуже – це буде створення його позитивного образу чи ні?

Ну що це взагалі за закон ми приймаємо, колеги?! Вам так весело? Я от дивлюсь на вас і не розумію, що у вас ще трапиться?

ТКАЧЕНКО О.В. У мене пропозиція, давайте зберігати, ну, не узагальнювати, по-перше, який закон ми приймаємо. Ми щойно чули думку інших колег, які говорили про те, що закон відмінний, але є певні зауваження.

Я розумію, що...

КУЗЬМІН Р.Р. От це в зауваження.

ТКАЧЕНКО О.В. Ну так, тут просто не казати, що цей закон взагалі ніякий.

КУЗЬМІН Р.Р. Ну ви ж поки від мене не чули, що це за закон. Я поки по пунктах.

ТКАЧЕНКО О.В. Так.

КУЗЬМІН Р.Р. І це питання, які задають виборці. Я вважаю, що вам теж вони задають такі ж питання.

Так от відповіді я ж так і не почув: що таке "позитивний образ" і що таке "створювання"? І приклад з Кравчуком – це що таке взагалі?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону, не чути)*

КУЗЬМІН Р.Р. Так ви мені скажіть, будь ласка, чинна норма закону, яка передбачає відповідальність за оце, от за появу Кравчука на телеканалі

можна позбутися ліцензії або штраф отримати. Так от, це ми повинні це розуміти...

(Загальна дискусія)

БОГУЦЬКА Є.П. Кравчук був Президентом України. Як і Янукович, до речі.

КУЗЬМІН Р.Р. А ви чуєте...

БОГУЦЬКА Є.П. Тому він може бути присутнім на українських телеканалах.

КУЗЬМІН Р.Р. А створення позитивного образу особи?

БОГУЦЬКА Є.П. ...був до цього, як і Янукович...

КУЗЬМІН Р.Р. Тут написано не про Януковича, тут іде про "позитивний образ осіб, які займали керівні посади в комуністичній партії".

ТКАЧЕНКО О.В. Пане Кузьмін, я би міг наводити вам інші приклади, стосовно кого це стосується. І це я б не хотів, щоб перетворили зараз на дискусію між вами, наприклад, і паном В'ятровичем. Але я вас почув, перше, пересторогу.

Але я хочу відповісти коротко, щоб ми пішли далі. Мова іде не про пана Кравчука чи Януковича, перепрошую, а мова іде про тих людей, які працювали, і створення їм позитивного образу в якості лідерів комуністичної партії, а не в якості Президента України.

Але я слухаю далі.

КУЗЬМІН Р.Р. Так. Тобто відповіді ми не маємо теж. І я прошу...

ТКАЧЕНКО О.В. Ні-ні. Давайте так, маємо, але вона з вашою не співпадає.

КУЗЬМІН Р.Р. Так.

Стаття 41. "Мова у сфері аудіовізуальних медіа". Питання таке: от з 7-ї ранку до 23-ї ночі мова не менше 90 відсотків загальної тривалості українською. А 90 відсотків – чому ця цифра? Чому не 85 чи 95? Чому 90? Тобто автоматично перенесли сюди цю норму, так?

ТКАЧЕНКО О.В. Можу навіть пояснити чому.

Був прийнятий на певному етапі Верховною Радою закон, і ми його маємо поважати з огляду на те, що він прийнятий нещодавно, в тому числі тим складом і тими депутатами, які тут сидять. Ми не хотіли вносити в Закон професійний про медіа додаткову дискусію питання про мови. Питання про мови належить до відання нашого комітету, і очевидно, що у нас будуть окремі дискусії стосовно цього приводу, але розбалансовувати цим законом Закон про мову нам би не хотілось.

КУЗЬМІН Р.Р. Зрозуміло.

Тоді питання до статті 42. Мова друкованих та онлайн медіа. Якщо оці блогери, щодо яких ми тут казали, підпадають під дію цього закону, повинні вони транслювати та писати виключно українською чи ні?

ТКАЧЕНКО О.В. Друковані онлайн медіа – так, але про онлайн медіа – це окреме питання стосовно того, кого ми називаємо онлайн медіа. І окрема позиція стосовно онлайн медіа, інтерфейсу, вірніше, першої сторінки сайтів, які, власне, є медіа, і до них розповсюджується норма цього закону стосовно

визначення, хто такі блогери і що з ними робити – цей закон достатньо ліберально стосується цього питання.

КУЗЬМІН Р.Р. Так повинні чи ні українською говорити?

ТКАЧЕНКО О.В. Не зобов'язані.

(Загальна дискусія)

КУЗЬМІН Р.Р. А ви вашим друзям передайте, що це, може, і не так.

Що таке "мова ворожнечі"? Я до чого? Стаття 44. Це право на відповідь і все таке інше. Ми повертаємося до питання, яке було раніше. От все ж таки встановлення відповідальності за такі речі, як мова ворожнечі чи...

ТКАЧЕНКО О.В. А можна конкретний пункт статті 44?

КУЗЬМІН Р.Р. Частина 7, пункт 3. "Текст спростування або відповіді містить мову ворожнечі або іншу інформацію, поширення якої заборонено". От "мова ворожнечі" - все ж таки це оціночне поняття. Це що таке? У нас тут мова ворожнечі, коли я російською мовою намагаюся?

ТКАЧЕНКО О.В. Часом виникає, але...

КУЗЬМІН Р.Р. Але транслювати ж не можна.

ТКАЧЕНКО О.В. У нас же конструктивний діалог.

КУЗЬМІН Р.Р. Тому що ви не знаєте, що таке "мова ворожнечі". От ви можете відповісти: це що таке "мова ворожнечі"?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону, не чути)*

КУЗЬМІН Р.Р. Ну тобто ми приймаємо закон з такими формулюваннями, які ми не можемо самі тут пояснити один одному. Ми ж не обговорюємо. Я намагаюся обговорювати, а ви все: "Пішли далі". Все зрозуміло. У нас є питання, але воно вас не влаштовує.

Пішли далі. Якщо мова...

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, я перепрошую, давайте не узагальнювати. По-перше, я намагаюся дати відповіді на ті запитання, які ви даєте...

КУЗЬМІН Р.Р. Дякую вам.

ТКАЧЕНКО О.В. Мова ворожнечі – це перші питання, які я сказав, що ми з радістю приймемо дефініцію цього трактування. На інші питання у мене є своя точка зору, у вас - власна точка зору. Ми – парламент.

КУЗЬМІН Р.Р. Так. Дякую. Розділ 7. Ну, розділ 7, давайте до розділу 7 дійдемо. Розділ 7. Зараз-зараз.

Розділ 7. У вас є, зараз у мене буде. Стаття 92: "Спільне регулювання у сфері медіа – це поєднання засобів державного регулювання та галузевого саморегулювання". От розділ 7 цього закону, він от точно відтворює розділ 4 нацистського закону про пресу 1933 року, підписаний Адольфом Гітлером. От точнісінько по цій...

ТКАЧЕНКО О.В. Перепрошую, мені просто цікаво: ви читали цей закон?

КУЗЬМІН Р.Р. Я не тільки читав, я підозрюю, що ви не читали. Так я взяв його з собою.

ТКАЧЕНКО О.В. Ага.

КУЗЬМІН Р.Р. Хто, скажіть, читав цей закон, про який я тут кажу, що ви тут посміхаєтеся?

ТКАЧЕНКО О.В. Нацистські закони я не читав.

КУЗЬМІН Р.Р. Нацистські не читали, а я читав. Тому що оцей закон – точнісінько законопроект, він відображає цілком закон нацистського Рейху.

ТКАЧЕНКО О.В. А ви можете процитувати норму нацистського Рейху, яка відображає....

КУЗЬМІН Р.Р. Я процитую.

ТКАЧЕНКО О.В. Давайте.

КУЗЬМІН Р.Р. Суть розділу 7-го про спільне регулювання якраз в тому... А?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, пане Кузьмін, може, ви все ж таки процитуєте нацистський закон дослівно?

КУЗЬМІН Р.Р. Конечно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякуємо.

КУЗЬМІН Р.Р. Давайте я сначала про наш, а потом про нацистский.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, давайте про нацистський.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні, нам цікаво про нацистський. Ви ж почали з того, що ми переписали у Гітлера щось.

ТКАЧЕНКО О.В. Ви його читали, а ми ні.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тому, будь ласочка, нам прочитайте нацистський закон.

КУЗЬМІН Р.Р. Шановні, розділ 4.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Уже 7-й.

КУЗЬМІН Р.Р. Если вы внимательно слушали, вы бы услышали о том, что розділ 7 – це закон наш, а розділ 4 – це закон, вибачте, нацистський. Так от, нацистський закон зобов'язує усіх редакторів чи журналістів об'єднати в імперське об'єднання німецьку пресу. К этому объединению немецкой прессы, имперскому, принадлежит каждый журналист с момента внесения його в професійні списки. Саме це пропонує нам...

ТКАЧЕНКО О.В. Я перепрошую, знайдіть точне формулювання нацистського закону в цьому законі.

КУЗЬМІН Р.Р. Ну, якщо б ви зробили точне формулювання на німецькій мові, я б вам процитував його. Шановні, це точно відтворює все, що ви запропонували в розділі 7. Ми фактично створюємо розділом 7 отаку

собі декоративну суспільну якусь фундацію, яка повинна разом з Національною радою створювати для журналістів стандарти інформації. Шановні, це ж те саме, ви намагаєтесь створювати для журналістів стандарти новин....

ТКАЧЕНКО О.В. Я перепрошую, ви читали норму цього закону? Ви розумієте, що це добровільне співрегулювання?

КУЗЬМІН Р.Р. Так отут теж добровільне.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, не добровільне. Ми будемо з вами з приводу Гітлера сперечатись зараз?

КУЗЬМІН Р.Р. Так. Я вважаю, що ми повинні, це ж парламент, ви ж мені зауважили, що парламент - це місце для дискусій. Я кажу, що оця суспільна і спільна рада галузевого самоврегулювання - це те ж саме імперське об'єднання германської преси. А тепер скажіть, оце їх функція - стандарти новин розробляти?

ТКАЧЕНКО О.В. Можна відповідати?

КУЗЬМІН Р.Р. Я дійду зараз до стандартів новин.

(Шум у залі)

КУЗЬМІН Р.Р. Не треба?

ТКАЧЕНКО О.В. Ні-ні-ні. Просто колеги кажуть, чи варто відповідати чи ні, в них є різні позиції стосовно цього.

КУЗЬМІН Р.Р. Відповідайте.

ТКАЧЕНКО О.В. Я можу відповісти, що в принципі парламент це місце для дискусій, але переконаний, що ви розділяєте мою точку зору, що це не місце для маніпуляцій. Співрегулювання - класична європейська норма, яка існує в більшості сучасних європейських країн з розвинутою демократією, на жаль, для нас, тому що ми в тому числі керуємось нормативами директиви ЄС в цьому питанні, і це добровільне об'єднання. Маніпулювання, яке ви застосовуєте, я вважаю некоректним.

КУЗЬМІН Р.Р. Шановні, стаття 94 про добровільне об'єднання каже про те, що оце добровільне об'єднання і до його повноважень належить пункт перший – визначення вимог до поширення інформації, коли за законодавством передбачене регулювання змісту шляхом прийняття правил, кодексів. Створення та поширення інформації, шановні. Ну це добровільне об'єднання, яке отут усіх зобов'язує...

ТКАЧЕНКО О.В. Не хочете - не об'єднуйтесь.

КУЗЬМІН Р.Р. Та стандарти ж вони розробляють.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, не хочете - не об'єднуйтесь. Ви маєте повне право не об'єднуватись. Ця норма співрегулювання дозволяє в добровільний спосіб органам влади і медіа вести дискусію і спільним чином регулювати цей простір без жодного зобов'язання стосовно будь-кого брати участь в цьому співрегулюванні.

КУЗЬМІН Р.Р. Але туди можуть увійти тільки ті, хто акредитований, зареєстрований Нацрадою, шановні. Ті, хто внесений в реєстр...

ТКАЧЕНКО О.В. Дивіться, ви виходите з логіки, очевидно, яка мені незрозуміла і була прийнятно минулими політиками. Ми пишемо закон, який в принципі говорить рівно те, що він говорить. Можливо, колись ви так задумували, що якась норма закону передбачає, що "его обов'язательно накажут". Цей закон це не передбачає.

КУЗЬМІН Р.Р. Если вы этим законом внедряете стандарты новости, стандарты информации, создание новости и ее трансляции...

ТКАЧЕНКО О.В. Мы не внедряем этим законом. Прошу не манипулировать информацией.

КУЗЬМІН Р.Р. Да тут так написано.

ТКАЧЕНКО О.В. Нет, там так не написано.

КУЗЬМІН Р.Р. Я же только что вам прочитал.

ТКАЧЕНКО О.В. Цитату приведите. Нет. Цитату, где написано, сто это обязательная норма. Перепрошую. Що це обов'язкова норма.

КУЗЬМІН Р.Р. Вот, в Уголовном кодексе нет и вообще нет ни в одном кодексе, ни в одной статье закона – нигде не написано, что нельзя убивать людей. Нигде не написано. Однако ответственность уголовная за убийство существует. Вот так и в этом законе: ответственность существует, а норма как бы добровольная.

ТКАЧЕНКО О.В. В Кримінальному кодексі існує норма закону, якщо ви вбили, і пояснюється тут. А де у вас тут норма закону, що трапиться, якщо ви не співрегулюєтесь? Не співрегулюйтесь. Не подобається вам – не треба.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ще існує норма, яка передбачає відповідальність за заклики до вбивства людини будь-якої, за доведення до самогубства і так далі?

КАЧНИЙ О.С. Шановний пане Голово, дайте, будь ласка, одну хвилиночку. Пане Голово, тут же якраз є і про що ми говоримо. Національна рада визнає, що ці вимоги є достатніми для забезпечення суспільних інтересів. А якщо ви не входите? Це, будь ласка, 92 стаття частина друга: "Предметом спільного врегулювання є визнання вимог...". 92 стаття, частина друга. Сьомий розділ, 92 стаття, друга частина, пункт 2.

В кінці там написано, що Національна рада визнає, що ці вимоги (нібито ці добровільні, які ви визнаєте для цього конгломерату журналістів, які разом з владою працюють, то тут визначається, що це якраз є "вимоги достатні для забезпечення суспільних інтересів".

ТКАЧЕНКО О.В. Я перепрошую, ви не процитували першу частину цієї статті. "При цьому суб'єкти у сфері медіа (не конкретні журналісти, а суб'єкти у сфері медіа) добровільно беруть на себе обов'язок дотримуватися цих вимог. Якщо вони на себе добровільно їх не беруть, то в цьому законі, на відміну від нацистського закону, ви ніде не знайдете посилання, що їм за це щось буде.

КАЧНИЙ О.С. Давайте будемо дивитися і другий крок. От дивіться, якщо ми говоримо про те, що ці вимоги є достатніми для забезпечення суспільних інтересів, то інші вимоги, які для нас, наприклад, тут сидять 5 журналістів, які не увійшли в цю когорту підвладних журналістів, вони що, не попадають вже під суспільні інтереси держави?

ТКАЧЕНКО О.В. Про це в законі ніде не говориться. Якщо колись...

КАЧНИЙ О.С. Тут чітко написано.

ТКАЧЕНКО О.В. Я не хочу зараз переходити на особистості, якщо колись в цій владі те, що не написано в законі, малося на увазі і через це робилися висновки, то це інший закон. І мова в цьому законі ні про що таке, про що ви зараз говорите, не йде.

КАЧНИЙ О.С. Я не знаю, я тільки читаю те, що написано, що йде – не йде. Ви ж про те, що говорив Кузьмін, про дискримінацію. Давайте про дискримінацію, пункт третій. Я не читав. Я сьогодні прослухав, буду читати.

(Шум у залі)

КАЧНИЙ О.С. От скажіть, будь ласка, я сьогодні тут прочитав у вас таку статтю - дискримінація за сексуальною орієнтацією, там віком і так далі. От якщо я говорю про те, що ви дуже молода людина для того, щоб робити такі висновки, то вже якщо подивитися, що таке слово "дискримінація", отой негативний висновок, то я вже сьогодні підпадаю під цю статтю. Я дискриміную цю людину за віком, кажу, що ви достатньо... *(Шум у залі)*

Я прошу говорити сьогодні серйозно. От дивіться, я кажу, що ви достатньо молода людини для того, щоб робити такі висновки: чи політичні, чи законодавчі, чи інші. Ви знаєте, що у нас взагалі раніше суддя міг бути за віком не менше 30, 35 років, це я говорю про історію. Чому? Тому що мова йде не тільки про знання юридичні, це повинен бути ще й досвід, досвід людини для прийняття окремих рішень. І якщо ми говоримо про те, що я кажу, що ви маєте недостатній там досвід чи за віком ви сьогодні дуже молода людина для того, щоб робити такі висновки, то ви вже можете мене під цю статтю підвести.

ТКАЧЕНКО О.В. Хотів би відповісти, що це достатньо широке трактування цієї норми. Ми як люди з вами одного віку, як інтелігентні люди, сподіваюсь, ніколи не скажемо колезі, що він занадто молодий.

КАЧНИЙ О.С. А я скажу.

ТКАЧЕНКО О.В. Бачите.

КАЧНИЙ О.С. Я скажу, тому що я вважаю, що багато сьогодні людей, які вчора...

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Голово, я думаю, що...

(Шум у залі)

КАЧНИЙ О.С. От дивіться, що відбувається сьогодні насправді. У нас є сьогодні народні депутати, які в 2013 році закінчили школу. І сьогодні вони приймають рішення на законодавчому рівні, які повинні бути, ну, більш-менш хоча б на якомусь досвіді, на висновку якоїсь освіти...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. *(Без мікрофону)* ...нема в парламенті.

КАЧНИЙ О.С. Я скажу вам, що вони без вищої освіти, вони не закінчили жодного вищого якогось закладу. І ці люди сьогодні приймають рішення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я вибачаюсь. От це зараз...

КАЧНИЙ О.С. Я маю право сказати, що ви сьогодні недостатньо за віком чи за освітою маєте право приймати таке рішення?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, звичайно, ви маєте. Дивіться, ви трохи плутаєте...

КАЧНИЙ О.С. Маю право сказати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ви трохи плутаєте...

КАЧНИЙ О.С. Але вже я підпадаю під статтю.

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановний колего, ви трохи плутаєте суб'єкт в сфері медіа і себе особисто. Ви особисто маєте право сказати все, що завгодно, крім там вже крайніх випадків. Це точно не той випадок. Журналіст особисто теж може сказати, в принципі, все, що завгодно. Але медіа – це не ви, і журналіст – це не медіа. Ну, будь ласка, давайте більш фахово вести дискусію. Тобто ви зараз опускаєте визначення, яке стосується суб'єктів...

КАЧНИЙ О.С. Якщо я як журналіст скажу. Якщо я скажу, як журналіст...

ПОТУРАЄВ М.Р. ...на особистий рівень.

КАЧНИЙ О.С. Буду журналістом і скажу, то що, підпадаю?

ПОТУРАЄВ М.Р. Це треба розглядати в контексті діяльності вашого медіа.

КАЧНИЙ О.С. Шановні колеги, ви сьогодні приймаєте закон, який буде взагалі в усьому світі визнаний як дискримінаційний і який заганяє сьогодні свободу слова в Україні дуже-дуже глибоко, на жаль.

ТКАЧЕНКО О.В. Вас зрозумів. У нас обговорення не по суті, а для майданчиків, для того, щоб ви змогли сказати фразу, яка не відповідає дійсності.

КАЧНИЙ О.С. Ну ви ж не слухаєте по закону нічого.

(Загальна дискусія)

КАЧНИЙ О.С. По закону нічого ж не слухаєте.

ТКАЧЕНКО О.В. Давайте по суті.

КУЗЬМІН Р.Р. Можу продовжувати? Шановні колеги, розділ 9-й, стаття 119-а. Пункт перший цієї статті містить речення та словосполучення, які підлягають чи можуть бути (119-а стаття, пункт перший)... Речення та словосполучення, які можуть трактуватися як завгодно. Я маю на увазі матеріали, що містять популяризацію або пропаганду органів там ну і так далі. От "популяризація та пропаганда" – це що таке взагалі?

ТКАЧЕНКО О.В. Можна процитувати повністю?

КУЗЬМІН Р.Р. "В медіа забороняється поширювати матеріали, що містять популяризацію або пропаганду органів держави-агресора, її посадових осіб, організацій..."

ТКАЧЕНКО О.В. Я хотів би, щоб саме було зрозуміло, про що мова.

КУЗЬМІН Р.Р. "...що контролюються державою-агресором, та окремих дій, що виправдовують чи визнають (там і все), зокрема публічно..."

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні-ні. Ви вже, якщо взялися цитувати, то, будь ласочка, до кінця.

КУЗЬМІН Р.Р. Всю статтю прочитати?

ПОТУРАЄВ М.Р. Хоча б пункт 1.

КУЗЬМІН Р.Р. Я вам прочитаю. "В медіа забороняється поширювати матеріали, що містять популяризацію або пропаганду органів держави-агресора (держави-окупанта), її посадових осіб, осіб та організацій, що контролюються державою-агресором (державою-окупантом), та їх окремих дій, що виправдовують чи визнають правомірною збройну агресію, анексію території України, порушення територіальної цілісності, суверенітету України, зокрема і публічне заперечення зазначених дій.

ПОТУРАЄВ М.Р. Що тут неконкретного? Я вибачаюся.

КУЗЬМІН Р.Р. Що таке "популяризація та пропаганда"?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. "... органів держави-агресора".

КУЗЬМІН Р.Р. Ну, органів – то зрозуміло. Що таке "популяризація та пропаганда"? От що таке "пропаганда", можете відповісти?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, що таке "країна-агресор" і що таке "пропаганда її сили" всі чудово розуміють!

КУЗЬМІН Р.Р. Це понятно.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Давайте ми не будемо обговорювати ті пункти, які ставлять під сумнів суверенітет, який в цьому законі можна лише вітати!

КУЗЬМІН Р.Р. Ну, не надо на святых для Родины словах пытаться играть.

ТКАЧЕНКО О.В. Якщо питання до мене, я можу вам відповісти.

КУЗЬМІН Р.Р. Скажіть, що таке "пропаганда", за яку ви намагаєтесь карати людей?

ТКАЧЕНКО О.В. Якщо, наприклад, ви популяризуєте на каналі, який зараз іде...

КУЗЬМІН Р.Р. Що таке "популяризуєте"?

ТКАЧЕНКО О.В. Я зараз можу відповісти.

КАЧНИЙ О.С. Констатація факту - це популяризація?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, ці закони давно діють, це норми з чинного законодавства України. В цьому законі записані норми чинного законодавства, які українські суди і всі органи давно протрактували і

розуміють, і вам як народним депутатам варто би теж було знати трактування і розуміння цього чинного законодавства.

КУЗЬМІН Р.Р. Ответьте на вопрос...

ТКАЧЕНКО О.В. Так ви дасте мені відповіді на питання чи ні, чи мені голос підвищувати? Якщо ви популяризуєте на екранах телебачення агресію в Криму і говорите, що це було "окей", то так, це забороняється. Так зрозуміло?

КУЗЬМІН Р.Р. Це популяризація?

ТКАЧЕНКО О.В. Так, звичайно.

КУЗЬМІН Р.Р. А пропаганда тоді що?

ТКАЧЕНКО О.В. Те саме.

КУЗЬМІН Р.Р. Тобто "популяризація і пропаганда" – слова синоніми для вас?

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, не слова синоніми.

КУЗЬМІН Р.Р. Так це ж те саме, ви сказали.

ТКАЧЕНКО О.В. Якщо ви постійно пропагуєте це – то то вже пропаганда. Можете відкрити словник визначень.

КУЗЬМІН Р.Р. А можете сказати, що таке "пропаганда" в такому разі? От "пропаганда" – це що? Визначення слова "пропаганда" у цьому законі, це що таке?

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановні колеги, я не хотів би зараз, я думаю, що більшість колег...

БОГУЦЬКА Є.П. Виправдовування дій агресора, по-перше.

КУЗЬМІН Р.Р. "Пропаганда" і "виправдовування" – це ж різні слова.

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановні колеги, пане Голово, я хочу внести пропозицію: перестати зараз за рахунок комітету підвищувати рейтинг певним телеканалам, які зараз користуються цією нагодою. Давайте конструктивно: висловлюєте зауваження - добре, поїхали далі.

КУЗЬМІН Р.Р. Конструктивно – дайте відповідь, що таке "пропаганда".

ПОТУРАЄВ М.Р. Я не маю контракту з вашими каналами, щоб я працював на їх рейтинг. Добре? Давайте, будь ласка, не питання задавайте, а висловлюйте зауваження.

Як народний депутат маю право на творчу діяльність, в тому числі на діяльність, яка пов'язана з роботою, з виготовленням програм на телеканалах. З вашими телеканалами не маю жодних стосунків.

КУЗЬМІН Р.Р. Ваша творча діяльність – це оце законопроект.

ПОТУРАЄВ М.Р. Зауваження по законопроекту, будь ласка.

ТКАЧЕНКО О.В. Пане Кузьмін! Пропаганда (латинською, дослівно) - яка підлягає поширенню, віра. Форма комунікації, спрямована на поширення в суспільстві світогляду, теорії, твердження, фактів, аргументів, чуток та інших відомостей для впливу на суспільну думку.

КУЗЬМІН Р.Р. Есть.

Колеги, бачите, що трапиться? Ми в закон внесли. Це він з Вікіпедії прочитав, з Інтернету. Ну, в законі цього немає. Ну, як ви не розумієте, що ви вкладаєте в якісь слова смисл, якого немає в цьому законі?

(Шум у залі)

(Загальна дискусія)

КАЧНИЙ О.С. Пане Голово, можна запитання?

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, я перепрошую. Пане Кузьмін, у вас ще багато зауважень?

КУЗЬМІН Р.Р. Ні, вже закінчую.

ТКАЧЕНКО О.В. Зараз він закінчить.

КАЧНИЙ О.С. Будь ласка, по цьому пункту. Скажіть, будь ласка, можу я запитання вам задати, пане Голово? Ви ж автор закону. Пане Потураєв, будь ласка, я теж народний депутат, хочу задати питання людині, яка є автором цього закону.

ТКАЧЕНКО О.В. Після того, як завершить пан Кузьмін. Будь ласка.

КАЧНИЙ О.С. А ми якщо так?

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, так - ні.

КАЧНИЙ О.С. Повертатись?

ТКАЧЕНКО О.В. У нас так. Может, у вас так работает, а у нас нет.

КАЧНИЙ О.С. А у вас так не работает.

ТКАЧЕНКО О.В. У нас так нет.

КАЧНИЙ О.С. Где у нас - "так"? Это где?

КУЗЬМІН Р.Р. Шановні колеги, в законі є словосполучення, суть яких ми тут не можемо, як автори закону не можемо домовитись. А що казати про людей, які повинні виконувати оцей закон?

ТКАЧЕНКО О.В. Я перепрошую, я перерву вас, тому що ви переходите в декларативну декларацію і не говорите по суті. Якщо мова іде по суті про конкретне: запитання - відповідь, запитання-відповідь, а декларування, декламування віршів чи законів нацистських, це не у нас, будь ласка.

КУЗЬМІН Р.Р. Якщо ви приймаєте закон на базі нацистського, вибачте, я маю право таке питання задати.

ТКАЧЕНКО О.В. Я перепрошую, я на цьому хотів би тоді завершити обговорення, тому що ви маніпулюєте, зловживаєте можливістю висловлювати власну точку зору, говорите інформацію, яка не відповідає

дійсності, і ви щойно самі цитували закон нацистський і зрозуміли, що це не відповідає дійсності. Це переростає взагалі в театр абсурду, погоджуюсь з колегами. Якщо у вас є ще конкретне зауваження і запитання без рекламування вашої політичної сили, то будь ласка.

КУЗЬМІН Р.Р. Питання. Стаття 119, пункт 3. "В медіа забороняється поширювати програми та матеріали, серед учасників яких є особи, внесені до переліку осіб, які створюють загрозу національному медіапростору України".

ТКАЧЕНКО О.В. В мене питання. Чому ви цитуєте весь час неповністю?

КУЗЬМІН Р.Р. Ви хочете, щоб я все повністю...

ТКАЧЕНКО О.В. Так, повністю. Там один рядочок залишився. Ви вже три процитували.

КУЗЬМІН Р.Р. "В медіа забороняється поширювати матеріали, що містять програми та матеріали, серед учасників яких є особи, внесені до переліку осіб, які створюють загрозу національному медіапростору, який затверджує Національна рада в порядку, визначеному статтею 124 цього закону".

Стаття 124 цього закону каже, що "до переліку осіб, які загрожують національній безпеці, Національна рада відносить осіб, щодо яких: перше – відкрите кримінальне провадження щодо вчинення ними злочинів проти основ безпеки; друге – застосовані санкції спеціальні, економічні чи обмежувальні і третє..."

ПОТУРАЄВ М.Р. Передбачені Законом України "Про санкції".

КУЗЬМІН Р.Р. І третє – "встановлені факти систематичного умисного поширення інформації, забороненої до поширення пунктом першим, другим, четвертим, одинадцятим частиною першої статті 37 (?), про яку ми вже казали, пунктами першим та другим частини першої статті 119", про яку ми теж казали.

А далі. "Фізичні особи включаються до цього переліку за ініціативою Національної ради на підставі звернень..."

ПОТУРАЄВ М.Р. Чи на підставі звернень.

КУЗЬМІН Р.Р. "...чи на підставі звернень Ради національної безпеки та оборони України та Служби безпеки України". У мене питання: невже ви насправді вважаєте, що відкриття кримінального провадження – це достатня підстава для того, щоб людину обмежити у виступі на телебаченні?

ТКАЧЕНКО О.В. Кримінальне провадження стосується пунктів, які передбачені цим законом. І протидіє, вірніше, і спонукає агресії проти України, то, звичайно, так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, пане Кузьмін, ви знову-таки зараз нас втягуєте в дискусію через те, що ви не повністю процитували статтю 119, яка насправді каже, а ви знову не повністю прочитали навмисно. Тому я зараз повністю прочитаю.

"Програми та матеріали, крім інформаційних та інформаційно-аналітичних". Тому я просив би припинити ці спекуляції. Звичайно, що людина може згадуватися в інформаційних програмах, проти якої навіть є кримінальне провадження, в інформаційно-аналітичних програмах, в тому числі, як ви розумієте, підсумкових і так далі, тому не треба, будь ласка,

знову-таки вдаватися до спекуляцій. Тут все абсолютно конкретно і чітко визначено.

КУЗЬМІН Р.Р. Згадуватися ця людина може, але виступати на телебаченні вона не може. А згадувати – так, можна.

Так ось, ще питання...

ТКАЧЕНКО О.В. Крім інформаційних програм. Його можна цитувати. А от у мене питання: пане Кузьмін, ви кого захищаєте? По-перше.

А по-друге, коли ви були прокурором, ви так само вибірково закон читали?

КУЗЬМІН Р.Р. Коли я був прокурором, то я читав закон...

(Шум у залі)

КУЗЬМІН Р.Р. Колеги! Ми будемо далі по закону чи будемо вспоминать кто кем работал 8 лет назад?

Я хочу задать вопрос и получить ответ, но ответа я не слышу. Вы не дали мне ответа. То есть возбуждение дела по статье, ответственной за государственные преступления, а основания ...

ТКАЧЕНКО О.В. З того, що ми з вами подискутували щойно, з усіх питань, які ви говорили, є лише одне питання, яке я пригадую, стосовно формулювання, трактування "мови ворожнечі", яке відноситься до суті. Це інші питання. Я вважаю, що ви висловлювалися виключно з вашої політичної точки зору, позиції вашої політичної сили, можливо, її можна поважати, але абсолютно з маніпулятивними реченнями, які не відповідають

букві цього закону. Тому я не вбачаю далі смислу продовжувати цю дискусію, тому що вона кожного разу завершується політичними гаслами.

КУЗЬМІН Р.Р. То есть если у нас дискуссия, вы ее прерываете, потому что вопросы, которые я задаю...

ТКАЧЕНКО О.В. Вы же сказали, что это последний вопрос.

КУЗЬМІН Р.Р. Так вы на него не отвечаете.

ТКАЧЕНКО О.В. Вы не слышите ответов. Вы не хотите их слышать. Я вам по-русски отвечаю уже.

КУЗЬМІН Р.Р. Так от, якщо проти особи порушена справа, це підстава для того, щоб на телеканали її не запрошувати, щоб вона не мала права... Це ж ви прописали в законі.

ТКАЧЕНКО О.В. Вам щойно пан Потураєв сказав про це.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я вважаю, що можна внести пропозиції, поправки, часу було достатньо. Для цього абсолютно було не потрібно чекати такого шоу інформаційного на ваших каналах.

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Дивіться. Я як голова, слухайте, профільного підкомітету сьогодні зібрав підкомітет, вас там не було. Зацікавленості вашої не було. Значить ваша зацікавленість проявляється тільки тоді, коли включається пряма трансляція. Це знущання над парламентаризмом і демократією.

Значить, я вам хочу ще раз нагадати, що якщо є у вас бажання. У вашого колеги по фракції бажання – у пана Юрія Павленка – було, його правки в порівняльній таблиці є. Ваших немає! Якщо є побажання внести конструктивне, а не влаштовувати тут знову пародію на КВК, так, то будь ласка, комітет відкритий, мій підкомітет зокрема, профільний підкомітет. Вносьте конкретні пропозиції! Я їх не бачив.

Я сьогодні бачив телешоу, обговорення сьогодні не бачив. Прошу вносити і наслідувати приклад вашого конструктивного колеги пана Павленка. Добре? Чекаю.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Якщо можна?

КУЗЬМІН Р.Р. У мене як у депутата є різні можливості. І право задати питання на засіданні комітету у мене є. А якщо ви моє право вирішили отаким от чином нівелювати...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми запропонували сьогодні обговорення.

КУЗЬМІН Р.Р. Так, а ми що робимо? Ми ж обговорюємо...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ви не обговорюєте. Ви ставите риторичні запитання.

(Загальна дискусія)

КУЗЬМІН Р.Р. Я ставлю питання, на які ви не відповідаєте.

ПОТУРАЄВ М.Р. З посиланнями на нацистські закони, причому я...

КУЗЬМІН Р.Р. Які ви намагаєтесь протягнути!

ПОТУРАЄВ М.Р. Причому я так навіть і не зрозумів: ви схвально ставитесь до нацистського законодавства чи не схвально?

КУЗЬМІН Р.Р. Так ви ж цей закон намагаєтесь протягнути! Ви.

ТКАЧЕНКО О.В. На цьому ми питання обговорення припиняємо.

КУЗЬМІН Р.Р. А я критикую це.

ТКАЧЕНКО О.В. Пане колего Кузьмін.

КУЗЬМІН Р.Р. Я кажу, що це не можна допустити.

ТКАЧЕНКО О.В. Пане колего Кузьмін, я дуже радий вас сьогодні бачити на засіданні комітету, це буває дуже рідко. І бачу, що ви, в принципі, готовий до дискусії. І я хотів би, щоб ви скористалися порадою свого колеги пана Потураєва і брали участь в засіданнях підкомітету і справді надавали поправки, з якими ми готові працювати.

Ваші колеги з опозиційних фракцій пан Павленко і пан Княжицький вже в курсі, що якщо мова йде про конструктив: про суть, а не про форму, яку ми зараз бачимо. У мене як у журналіста колишнього, в принципі, протест іде проти того, що ми не по суті обговорюємо, а по формі. І ви чуєте лише те, що вам хотілося би чути.

На цьому обговорення цього закону...

КУЗЬМІН Р.Р. Так как закончили? Подождите.

ТКАЧЕНКО О.В. Ви, так, будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Мені слово передали.

Шановні колеги, стосовно застереження, про яке сказав пан Микита Потураєв. Я дійсно брав участь в роботі всіх підкомітетів, на які був запрошений. Разом з тим я нагадаю ту некоректну ситуацію, коли розглядався проект Закону про медіа і я як член підкомітету з незрозумілих технічних, назвемо це так, причин не був запрошений на обговорення.

Таким чином я можу констатувати, що повноцінного обговорення Закону про медіа на підкомітеті не відбувалося. Точку зору ні мою, ні моїх колег ми не могли висловити на відповідному засіданні підкомітету. Тому фактично зараз вперше, вперше, не дивлячись на всі попередні етапи, відбувається обговорення законопроекту про медіа в остаточній редакції. Бо навіть на попередньому обговоренні, яке відбувалось, до мене окремі колеги висловлювали зауваження, що я критикую не те, що написано в законопроекті. Хоча я висловлював свої пропозиції до того, що мені було надано як члену комітету і називалося проектом Закону про медіа.

Враховуючи, що до 28 грудня, коли був зареєстрований цей законопроект, існували різні версії, як мені здається, які не могли, які різним людям надавалися, тому фактично тільки з 28 грудня ми можемо говорити про остаточний варіант, який ми обговорювали. Власне, у нас зараз відбувається перше обговорення по суті законопроекту. Саме тому, пане Голово, я і звертав увагу, на жаль, з технічних причин запізнився, звертав увагу, у зв'язку з тим, що не вичерпався термін подання альтернативних законопроектів, у зв'язку з тим, що цей остаточний варіант законопроекту не пройшов обговорення у професійній спільноті, а зауваження від професійної спільноти... Ми ж розуміємо, з 28 грудня по сьогоднішній день були свята, хтось відпочивав, у когось були канікули – не всі змогли повноцінно його опрацювати.

Тому, власне, сьогодні почали надходити, хоча з кінця минулого тижня, застереження професійних організацій вже до цього законопроекту.

Не версій, які обговорювалися, різні, а власне, до остаточного проекту зареєстрованого. І на жаль, більшість тих зауважень і тих звернень, які надходять, починаючи від офіційного Головного науково-експертного управління, який пропонує, на 12 сторінках висловлюючи зауваження, пропонує його надіслати на доопрацювання авторам. Крім того, професійні спільноти так само звертаються сьогодні до нас, як членів комітету, не поспішати, бо цей закон дійсно величезний, він охоплює і змінює цілу сферу, а ще раз провести вже на базовому законопроекті повноцінне обговорення з тим, щоб кожен, хто: а) залучений до цієї сфери, а б) хто буде залежати від неї, а це кожен громадянин України, розуміли, що ж за проект ми сьогодні презентуємо суспільству.

І, завершуючи, на жаль, і от ця дискусія, яка зараз відбулася, вона показала, що ключове застереження, яке було висловлено ще під час першого розгляду ще в картинках цього законопроекту, воно не вирішене. Залишаються нечіткі формулювання в цьому законі, які дадуть можливість далі кожному по-різному трактувати. Ми тут люди в професійній спільноті не можемо знайти одне визначення по конкретній позиції, починаючи з (якої там?) 37 статті. Що там, "мова ворожнечі", "дезінформація", "пропаганда" і так далі. Саме тому, на жаль, поки ця проблема не вирішена, вона дасть можливість трактувати це по-своєму. А враховуючи, що цей закон надає надзвичайно великі, на мій погляд, перевищені повноваження Національній раді з питань телебачення і радіомовлення, яка з регулятивного органу стане по суті каральним органом для медіа і органом цензури і диктатури, саме тому, я вважаю, що кожне слово в цьому законі має бути настільки чітким, щоб до нього не було ніякого подвійного трактування ні в кого.

Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Пане Юрію, ваше зауваження стосовно підкомітету приймається. Мало того, ми з вами окремо його обговорювали, і наше

прийняття цього зауваження вами теж було прийнято. Хотів би також нагадати, що на цьому комітеті цей закон розглядався неодноразово в різних версіях, ви щойно про це згадали: у версії презентації, у версії першого, умовно кажучи, проходження, другого, третього, і на цьому комітеті це питання розглядалось. Дійсно, остаточна версія з'явилась, 27 числа була зареєстрована, але ті поправки, які були внесені до остаточної версії, по суті не змінювали тих норм, про які ви зараз говорите.

Хотів би зауважити, що Національна рада при цьому не стає жодним каральним органом, у неї розширюються повноваження, тому що розширюється сфера застосування їхніх повноважень стосовно інших медіа. Жодною мірою це не є каральним, а регулюючим органом, конституційним органом. Ми готові до цієї дискусії і надалі.

Єдине, що я хотів би попросити: не привносити в професійну дискусію політичні тягарі, тому що вони нам не дозволять рухатись вперед. Ми передбачаємо, що прийняття цього закону в другому читанні буде непростим, ми вже передбачили громадські широкі обговорення після внесення цього законопроекту до зали Верховної Ради для того, щоб почути точку зору як професійного середовища, так і різних фахівців, яких стосується регулювання цього закону. Тому ми за те, щоб обговорення було професійним, широким, а не політичним.

Очевидно, що ми почнемо вже наступного тижня.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ще одне технічне по Регламенту, якщо не заперечуєте. Було ухвалено рішення, що в п'ятницю, у зв'язку з тим, що сьогодні ми не можемо ухвалювати жодного рішення, бо термін подачі альтернативних законопроектів ще не сплив, відповідно будь-яке рішення сьогодні комітету буде нелегітимне. А разом з тим, якщо термін подачі альтернативних закінчується 16 числа, на 17 число призначений вже комітет, але до 17 числа я сумніваюсь, що, наприклад, Науково-експертне управління

дасть висновки стосовно альтернативних законопроектів, таким чином ми не зможемо їх розглядати. Саме тому є терміни Регламенту. Чесно, от може поясните мені, в чому є оцей поспіх стосовно ухвалення цього закону, коли навіть нормами Регламенту починають нехтувати? От як в даному випадку наше сьогоднішнє обговорення, нам нічого не заважало в п'ятницю провести повноцінне обговорення...

ТКАЧЕНКО О.В. Уявіть собі...

ПАВЛЕНКО Ю.О. Навіть взяти більший зал, щоб людей не мучити.

ТКАЧЕНКО О.В. Якби ми почали засідання комітету в п'ятницю і почали б з такого обговорення, а потім ще б присвятили стільки часу обговоренню альтернативних проектів, це б зайняло достатньо багато часу. То поспіху жодного в цьому плані немає, поспіху в прийнятті цього...

(Шум у залі)

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, давайте по черзі говорити.

ТКАЧЕНКО О.В. Поспіху в прийнятті цього законопроекту, кажу вдруге, немає. Ми готові до нормального публічного обговорення, було б що обговорювати. До того моменту, поки цей законопроект не стає якимось хоч фактом існування у вигляді зареєстрованого, поданого до зали Верховної Ради, можемо обговорювати будь-що: слайди на екрані. Ваші зауваження стосовно того, що ми одну версію мали, другу, третю - ми потім заплутаємось в цих версіях.

Так, Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Колеги, я хотів, по-перше, попри те, що від нашої фракції "Європейська Солідарність", від мене, колеги Федина, інших наших колег були зауваження до цього закону, я хотів ще раз подякувати тим, хто над ним напрацював, тому що, в принципі, закон непоганий. Ми будемо подавати альтернативний законопроект. В принципі, можна потім зробити доопрацьований або можна врахувати до наступної зустрічі навіть в цьому законопроекті якусь частину наших пропозицій. Ми готові йти тут на компроміс і ми готові будемо його підтримувати.

Для нас є деякі засадничі речі, зокрема недопущення змін, послаблення для тих людей, які представляють країну-агресора, порушували наші закони. Це є для нас важливий і принциповий пункт. Є інші пункти, але ми готові їх обговорювати.

Думаю, що щодо інтернет-провайдерів інтернет-простору можна знайти певний компроміс. Очевидно, це потребує регулювання, і боротися з ворожою пропагандою потрібно. Але знайти якийсь компроміс можна, і ми зможемо ефективно рухатися далі.

Наша позиція, на відміну від колег з "Опозиційного блоку", які теж, до речі, давали досить багато слухних пропозицій, які стосуються... ("Платформи – за життя", ОПЗЖ), які давали деякі слухні пропозиції, які є логічні. Справді, коли порушена кримінальна справа, то це не означає, що людину не можна показувати по телевізору. Але це є такі норми, які можна виправити. Ми не погоджуємося з колегами, оскільки наша позиція до країни-агресора протилежна до їхньої позиції.

Тому якщо ці норми будуть виконані, я думаю, що ми зможемо доопрацювати цей законопроект і спільно його прийняти.

Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. ...хотів надати слово.

КАЧНИЙ О.С. Миколо Леонідовичу, що у нас щодо країни-агресора немає тут непорозумінь. А от що стосується, як ви враховуєте в цьому законі, що можна говорити, а що не можна, це вже інші питання. І я повертаюся до статті 119, будь ласка, подивіться, в якій чітко написано (стаття 119). Пан Кузьмін, наш колега починав цю статтю, він говорив про те, що перша частина, перший пункт: забороняються матеріали, що містять популяризацію або пропаганду органів держави-агресора. Хочу підкреслити, органів держави-агресора. Тобто Міністерство аграрної політики чи Міністерство транспорту, чи інше якесь міністерство...

І я нещодавно чув на наших каналах, нібито взагалі-то, я можу помилятися, може то був навіть і "5 канал", я не пам'ятаю, але була така інформація про те, що Російська Федерація вийшла по експорту зерна на перше місце у Європі. Скажіть, будь ласка, це є пропаганда?

ТКАЧЕНКО О.В. Ні.

КАЧНИЙ О.С. Ні.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я вам дам відповідь, бо це написано. Я вам з закону прочитаю.

КАЧНИЙ О.С. Будь ласка. Я читаю: це є пропаганда органів держави...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я вам прочитаю з закону. Ви поставили мені питання. Дозвольте.

КАЧНИЙ О.С. Я взагалі не вам, Голові давав питання. Не вам.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, ви до мене звернулися.

КАЧНИЙ О.С. Ні, я вам сказав, що у нас щодо країни-агресора немає з вами проблем. А от щодо питань, які стосуються...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, в законі...

КАЧНИЙ О.С. ...що можна говорити, а що не можна, це вже інше питання.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. В законі чітко сказано, що це таке. В Законі про кінематографію чітко сказано, що це таке, що серед позитивних героїв фільму є співробітники, в тому числі колишні або позаштатні, органів держави-агресора, радянських органів безпеки, сюжет фільму або програма безпосередньо або опосередковано пов'язана з діяльністю органів держави-агресора, радянських органів безпеки, і ця діяльність у фільмі представлена як позитивна". От я говорю про фільми.

КАЧНИЙ О.С. А я говорю не про фільми. Матеріали, що містять популяризацію або пропаганду...

ТКАЧЕНКО О.В. Миколо Леонідовичу, можна я відповім?

КАЧНИЙ О.С. Тобто якщо ми говоримо, що Міністерство аграрної політики...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. В альтернативному проекті, який ми запропонуємо, ми врахуємо ваше побажання. Пропонуємо вам його підписати разом з нами...

КАЧНИЙ О.С. Добре.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. І разом підтримати заборону оцих органів держави-агресора, які у нас вже зараз заборонені Законом про кінематографію.

КАЧНИЙ О.С. Заборонити, заборонити, заборонити – це ваше питання, я зрозумів.

ТКАЧЕНКО О.В. Завершуючи це конструктивне обговорення, хотів би вам відповісти...

КАЧНИЙ О.С. Будь ласка.

ТКАЧЕНКО О.В. ...що мова йде лише про те, якщо ви почнете постійно, наприклад в рекламних роликах...

КАЧНИЙ О.С. Тобто 3 чи 4 рази. 5, 4?...

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, в рекламних роликах багато разів пропагувати...

КАЧНИЙ О.С. Скільки разів конкретно?

ТКАЧЕНКО О.В. Якщо мова йде про інформацію, яка надається, і це є суспільно важливою інформацією, то, звичайно, ні.

КАЧНИЙ О.С. Як? Конкретно приклад наведіть.

ТКАЧЕНКО О.В. Давайте не пересмикувати, де є інформація і де є пропаганда чи просування, чи популяризація.

КАЧНИЙ О.С. Я зрозумів вас.

ТКАЧЕНКО О.В. На цьому я хотів би наше обговорення завершити. Очевидно, що ми будемо збиратися, є така пропозиція: в п'ятницю о 15.30 засідання комітету пропонується провести так само в цій залі. Я сподіваюся, що альтернативні законопроекти, вже є анонс, що один чи два будуть, ми зможемо їх розглянути, не переходячи в другий раз до обговорення цього закону, який ми сьогодні обговорили.

Ще раз хотів би наголосити останнє зауваження від мене, що цей законопроект містить 124 статті (124 статті!) – багато аркушів паперу в залежності від того, який формат ви друкуєте. І ми сьогодні дискутували щонайменше з приводу 5 чи 7 статей. Якщо мова йде про те, що з приводу 115 чи 117 статей зауважень немає, то я вважаю це вже великим досягненням для того, щоб ми могли спокійно рухатися по цьому законопроекті, обговорювати його з громадськими організаціями та країнами - нашими союзниками і рухатися далі з приводу цього закону.

Так само хотів би подякувати всім, хто брав участь в розробці цього закону.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Голово, в мене є прохання зараз визначитись, що ми робимо з Законом про Суспільного мовника. Без ГНЕУ. Нам потрібне рішення комітету, щоб відправити його на ГНЕУ? Не обов'язково. Добре. Тоді давайте тоді на п'ятницю, в мене є пропозиція внести його на п'ятницю.

І, шановні колеги, я хотів би, щоб ми всі, хто має достатньо фаху, підготувались обговорити в п'ятницю ситуацію, яка складається в зв'язку з тим, що найбільші медійні групи України починають кодувати з 20 січня

сигнал свій на супутниках. Це окреме питання. Я просив би всіх фахівців підготуватись до цього обговорення.

МАКСИМЧУК А.О. ....допрацьовується, так. Але я хотів попросити, ми сьогодні на підкомітеті обговорили про Суспільного мовника. Можливо, якщо депутати будуть не проти, обговорити і сьогодні, щоб на п'ятницю не переносити. Просто на п'ятницю буде три закони про медіа і знову до нього руки не дійдуть. Ми на підкомітеті сьогодні обговорили, там тільки одне таке питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми можемо розпочати в п'ятницю просто з Суспільного мовника.